

Posudek na diplomovou práci Elišky Halanové Kostel sv. Vojtěcha v Jílovém u Prahy,

UK FF, Katedra pomocných věd historických a archivního studia, Praha 2012,

73 strany + přílohy

Eliška Halanová si stanovila jako cíl své práce zpracování dějin kostela sv. Vojtěcha v Jílovém u Prahy, založených na kritickém zpracování historických pramenů. Ačkoli samotné město Jílové patřilo díky těžbě zlata v pozdním středověku k ekonomicky významným střediskům a řadilo se ke královským městům, do dnešní doby se zachoval jen nepatrný zlomek městských písemností využitelných jako historické prameny. Stejně tak nejsou k dispozici prameny, které by umožnily rekonstruovat vývoj jílovského farního kostela pro starší období jeho existence. Diplomantka se proto musela vypořádat především s nepříliš bohatou pramennou základnou, která, ačkoli kostel existoval minimálně od 13. století, poskytuje souvislejší informace až pro období novověku.

Diplomová práce je uspořádána do tří tématických kapitol. Po stručném úvodu, v němž je vymezen cíl práce, podává diplomantka v první kapitole přehled použitých pramenů a literatury, které mohla v práci využít. Vzhledem k povaze a nevelkému počtu dochovaných pramenů i literatury je název kapitoly Několik slov o pramenech a literatuře adekvátní. Přehled ukazuje, že diplomantka prošla všechny prameny a archivní fondy, v nichž by bylo možno nalézt informace k tématu, i když v mnoha případech byl výsledek heuristiky negativní (ukazuje to přehled prostudovaných archivních fondů na konci kapitoly, v nichž nebyly zjištěny využitelné informace). V této kapitole rovněž diplomantka upozorňuje na všechny práce, jejichž autoři věnovali pozornost dějinám Jílového, eventuálně též jílovského kostela, přičemž si je dobře vědoma úskalí některých nekritických zpracování. – K označení archivu, v němž byly nakonec uloženy dochované zbytky úředních písemností města Jílového, nutno upozornit, že název „Státní okresní archiv Praha-západ“ (s. 10) platí až od roku 1992, předtím to byl Okresní archiv Praha-západ. Na s. 13 „vypadlo“ číslo zmiňovaného kartonu s agendou k rekonstrukci kostela.

Druhá kapitola, Jílové a slavná historie jeho zlatých hor, podává základní chronologicky vhodně členěný přehled vývoje města, jeho ekonomických aktivit a městské správy, pokud je bylo možno na základě dochovaných pramenů rekonstruovat. Diplomantka zde důsledně využila dochované písemné i archeologické prameny, resp. nálezové zprávy Archeologického ústavu AV ČR. V odborné práci by ovšem bylo vhodnější citovat edici originálního textu pramene, nikoli jeho český překlad (s. 17). Odkud je znám obsah a datum nedochované-

ho privilegia Karla IV.? (s. 18). Byl v čele městské rady ve 14. století skutečně rychtář? (s. 19).

Nejrozsáhlejší, třetí kapitola, je věnována vlastnímu kostelu sv. Vojtěcha. Uvnitř je tato kapitola utříděna do tří podkapitol, z nichž první je dále členěna. V první podkapitole se přitom zabývá historií kostela. Je opět členěna v souladu s historickým vývojem českého státu, jemuž odpovídají i mezníky vývoje města a jeho církevních institucí. Zde se podařilo zachytit souvislou řadu farářů již od sedmdesátých let 14. století do husitství, což jistě souvisí s významem města v této době. V této kapitole je nutno ocenit především zpracování období rekatolizace, minoritské správy a jejího opětného převedení světskému kněžstvu, nejen proto, že zde diplomantka mohla využít již bohatší pramennou základnu. Samostatná podkapitola je věnována finančnímu zajištění kostela. Prameny umožnily sledovat tuto problematiku alespoň rámcově od konce 15. do 20. století. Třetí podkapitola je věnována stavebnímu vývoji kostela a dochovanému nebo alespoň známému inventáři. Historickými mezníky zde logicky nejsou politické a společenské události českých dějin, ale požáry a katastrofy, později stav budovy, které si vynutily přestavby a opravy, případně aktivita některých farářů a měšťanů. Diplomantka zde vycházela především z archivního materiálu, ze zpráv z archeologického průzkumu a z odborných pojednání.

V možná až příliš stručném závěru jsou shrnuty výsledky práce.

Práce je doplněna seznamem pramenů, literatury a použitých internetových zdrojů. Diplomantka připojila rovněž přílohy, většinou reprodukce zajímavějších pramenů. Cenný je připojený seznam farářů, který je doveden od poslední čtvrtiny 14. století s přerušením od husitství do počátku 16. století až do současné doby.

Jak již bylo konstatováno, využila Eliška Halanová všechny významnější dostupné prameny k tématu práce. Prokázala současně schopnost pracovat s původními vydanými i archivními prameny i dobrou znalost odborné literatury nejen k vlastnímu tématu, ale i k jeho širším souvislostem. Přes zmíněné drobnější nedostatky splnila stanovený úkol. Práce odpovídá po obsahové i formální stránce požadavkům stanoveným pro diplomové práce. Navrhují ji hodnotit stupněm „velmi dobře“.

V Praze, 19. srpna 2012.

Prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.